

MAA-AMET

INSPIRE metaandmed Eesti geoportaal

Sulev Õitspuu

Geoinformaatika osakond

Geinfosüsteemide büroo

Maa-amet

8. oktoober 2014, Seminar teemal “Keskkonnaandmete analüüs, kasutamine ja e-teenused”

MAA-AMET

INSPIRE, INSPAIE, INSPAIRE. Mis asi see on?

Infrastructure for Spatial Information in the European Community ehk siis Euroopa ruumiandmete infrastruktuur

Loe täpsemalt : <http://inspire.ec.europa.eu/> ja
<http://inspire.maaamet.ee/inspire/>

Sisuliselt standard, mille alusel teevad kõik EL-i liikmed oma teatud valdkondade ruumiandmed vaatamis- ja allalaadimisteenuste kaudu kättesaadavaks.

Vaatamine tasuta, allalaadimine nii ja naa.

MAA-AMET

INSPIRE põhiprintsiibid

Direktiivi väljatöötamisel on silmas peetud järgnevaid põhimõtteid, mida direktiiv peab tagama:

Dubleerimise vältimine: andmete kogumine peab toimuma ainult üks kord ja nende haldamine käima tasemel, kus see on kõige efektiivsem;

Tasuta vaatamisteenused: andmete kombineerimine erinevatest allikatest ja selle jagamine paljude kasutajate ning rakenduste vahel;

Lihtne otsimine: metainfo pakutavate andmete koosseisu, nende sobivuse kohta rakendustes ja kasutamise tingimuste kohta peab olema kergelt kättesaadav

MAA-AMET

INSPIRE teemad

LISA I

- Koordinaatsüsteemid
- Geograafilised ruutvõrgud
- Kohanimed
- Haldusüksused
- Aadressid
- Katastriüksused
- Transpordivõrgud
- Hüdrograafia
- Kaitsealad

LISA II

- Kõrgused
- Maakate
- Ortokujutised
- Geoloogia

LISA III

- Statistilised üksused
- Ehitised
- Pinnas
- Maakasutus
- Inimeste tervis ja ohutus
- Kommunaal- ja riiklikud teenused
- Keskkonnarajatised
- Tootmis- ja tööstusrajatised
- Põllumajandus- ja vesiviljelusrajatised
- Elanikkonna jaotumine – demograafia
- Üldplaneering/piirangu-/reguleeritud tsoonid ja aruandlus-üksused
- Looduslikud ohutsoonid
- Atmosfääritingimused, Meteoroloogilis-geograafilised tunnusjooned
- Okeanograafilis-geograafilised tunnusjooned
- Merepiirkonnad
- Bio-geograafilised piirkonnad
- Elupaigad ja biotoobid
- Liikide jaotumine
- Energiaressursid
- Maavarad

MAA-AMET

Metaandmed

- Metaandmed on vajalikud selleks, et kasutajal oleks võimalik leida ruumiandmekogumeid ja -teenuseid ning kindlaks teha, milliseid andmeid need sisaldavad, kes on andmete omanik, kas ja millisel eesmärgil andmeid saab kasutada.
- Ühine standard aitab ühe märksõna abil leida vasted kõikide EL riikide andmekogude ja teenuste kohta.
- Metaandmed on standardiseeritult kogutud
  - Teenuste kohta
  - Andmekogude kohta
  - Rakenduste kohta

MAA-AMET

Otsinguteenus - CSW

Otsinguteenus, mis võimaldab otsida, vaadata ja salvestada INSPIRE direktiivi nõuetele vastavat metainfot Eesti geoportaali sisestatud ruumiandmete ja vaatamisteenuste kohta.

Metaandmed on kättesaadavad otsinguteenuse (CSW) kaudu.

CSW teenust kasutavad

- Eesti geoportaali metaandmete osting
- EL INSPIRE geoportaal INSPIRE andmekogusid ja teenuseid puudutavate andmete osas (rakendatakse vastavat filtrit)
- Näiteks ka Geoportaali otsing, INSPIRE CSW lisapakett ArcMap-ile

MAA-AMET

Eesti geoportaal

- ... on "värav", mille kaudu avalikustatakse ja tehakse Eesti ja Euroopa Liidu kasutajatele kättesaadavaks Eesti riigi ja kohalike omavalitsuste ning teiste avalik-õiguslike juriidiliste isikute haldusalas olevad ruumiandmed;
- ... on osa Eesti ruumiandmete infrastruktuurist, mis on loodud selleks, et erinevad ruumiandmed vastaksid kindlatele nõuetele ning oleksid kättesaadavad ühtsetele nõuetele vastavate teenuste kaudu;
- ... baseerub Ruumiandmete seadusele, mille § 16 sätestab Eesti geoportali olemuse ning näeb ette selle haldamise, arendamise, kasutamise ja teabe kättesaadavaks tegemise nõuete kehtestamise Vabariigi Valitsuse määrusega.

MAA-AMET

Eesti geoportaal

... sisaldab infot:

Metaandmete kohta (otsing, kataloog, detailinfo)

Ruumiandmete kohta (kaardirakendus)

Teenuste kohta (aadressid, sisu)

Teabehaldajate kohta (kontaktandmed, teenused)

INSPIRE direktiivi kohta (monitooring, õigusaktid)

Eesti geoportaal on nn. jäämäe veepealne, nähtav osa. Sellel all on keerukas infosüsteem.

MAA-AMET

Teabehaldaja Eesti geoportaali mõistes

Teabehaldajaks saamine eeldab, et ...

... tegu on eelkõige asutusega, kes haldab INSPIRE direktiivi lisades loetletud andmekogusid

Teabehaldajaks võivad olla ka geoportaali põhimääruses kirjeldatud teabevaldajad kui ka kolmandaid isikuid kes tahavad INSPIRE nõuetele vastavaid andmeid või teenuseid geoportaalis avaldada

Teabehaldajaks olemine toob kaasa järgmised kohustused:

... Metaandmete sisestamise Eesti geoportaali

... Teabehaldaja infolehele täitmise ja selle ajakohasena hoidmise

... Teenuste kättesaadavaks tegemise geoportaali kaudu

MAA-AMET

Eesti geoportaal, kas ainult INSPIRE?

Tuleviku vaates võiks Eesti geoportaal olla ...

... üks portaal, üks veebivärv, mille kaudu on võimalik leida infot kõikide Eestis peetavate, ruumiandmeid sisaldavate andmekogude ja andmebaaside kohta

... info ruumiandmeteenuste kohta (vaatamine, allalaadimine, teisendamine jne)

... koht, kus saab neid andmeid nii kaardil vaadata, jagada kui alla laadida

Ehk siis ruumiandmete ja – teenuste kataloog

MAA-AMET

Vaatame lähemalt

<http://inspire.maaamet.ee/>

<http://inspire-geoportal.ec.europa.eu/>

MAA-AMET

Tänu

Sulev Õitspuu

Maa-amet

Geinfosüsteemide büroo juhataja

sulev.oitspuu@maaamet.ee

